

Elinkeinoelämän luottamus edelleen vaisua

Marraskuun indikaattoreissa ei selvää suuntaa

Teollisuus

Varastojen kasvu painoi teollisuuden luottamusta. Tuotanto-odotukset ja tilauskanta ovat aiempaan tapaan vaatimattomat.

Valmistusvarastojen kasvu painoi teollisuuden luottamusta marraskuussa. Luottamusindikaattori laski -10 pisteeseen, kun edelliskuun tarkistettu lukema oli -7. Aikasarjan pitkän aikavälin keskiarvo on +1.

EK:n julkaisemat luottamusindikaattorit kuvaavat yritysten suhdannetilannetta kyselyhetkellä.

Tuotannon määrän arvioidaan kasvavan vain aavistuksen lähikuukausina. Tilauskanta on edelleen tuntuvasti normaalia niukempi. Valmiiden tuotteiden varastot kasvoivat hieman tavanomaista suuremmiksi. Marraskuussa 65 prosentilla yrityksistä oli kapasiteetti täyskäytössä (lokakuussa 58 %).

Suomen teollisuuden luottamus oli lokakuussa tehdyn mittauksen mukaan selvästi EU-maiden keskitasoa heikompi. Luottamus oli vaisuinta Kreikassa ja Luxemburgissa, vahvinta puolestaan Sloveniassa ja Ruotsissa.

Rakentaminen

Rakentamisen luottamus pysyi hieman plussalla. Tilauskanta on normaali ja henkilöstö kasvasi vähän.

Rakennusyritysten luottamusindikaattori pysyi ennallaan marraskuussa. Sen uusin lukema on +2, kun lokakuussa indikaattori oli myös saldoluvussa +2. Rakentamisen luottamusindikaattorin pitkän aikavälin keskiarvo on -8.

Tilauskannan kuvataan vahvistuneen tavanomaiselle tasolle. Henkilöstön arvioidaan kasvavan aavistuksen, kun kehitystä mitataan kausivaihteluista puhdistetuilla luvuilla.

Suomen rakentamisen luottamusindikaattori oli lokakuussa hieman EU-maiden keskitasoa vahvempi.

Palvelut

Palvelujen luottamusindikaattori koheni lähelle pitkäaikaista keskiarvotasoaan.

Palveluyritysten luottamus vahvistui lähelle pitkäaikaista keskiarvoa. Luottamusindikaattorin saldoluku kohentui marraskuussa +10 pisteeseen edelliskuun +6 pisteestä. Indikaattorin pitkän aikavälin keskiarvo on +13.

Palveluyritykset arvioivat yleisen suhdannekuvansa pysyneen lähes ennallaan. Myynti on kasvanut hieman, ja lähikuukausien aikana sen kasvun ennustetaan jonkin verran nopeutuvan.

Suomen palveluyritysten luottamus oli lokakuussa vaisumpaa kuin EU-maissa keskimäärin.

Vähittäiskauppa

Vähittäiskaupan luottamus kääntyi jälleen heikompaan. Myynnin laskun ennustetaan jatkuvan.

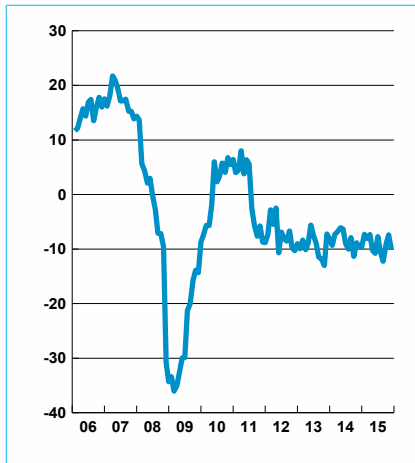
Vähittäiskaupan luottamus jäi selvästi matalammalle kuin edelliskuun tarkistettu havainto. Luottamusindikaattori on myös alle pitkäaikaisen keskiarvonsa. Uusin saldoluku on -14 pistettä, kun lokakuun tarkistettu lukema oli -3. Luottamusindikaattorin pitkän aikavälin keskiarvo on -2.

Myynnin määrä laski yhä laajalti. Samoin myyntiodotukset lähikuukausille ovat vaatimattomat, ja myynnin ennustetaan alenevan edelleen. Varastot kasvoivat hieman, ja niiden tasoa kuvataan jonkin verran normaalia korkeammaksi.

Suomen vähittäiskaupan luottamus oli lokakuussa EU-maiden toiseksi heikointa Kreikan jälkeen.

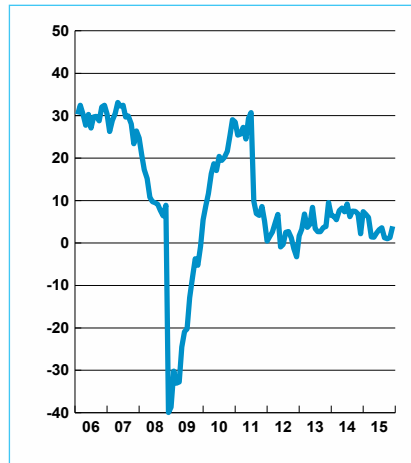
Teollisuuden luottamusindikaattori

Kausitasoitettu saldoluku

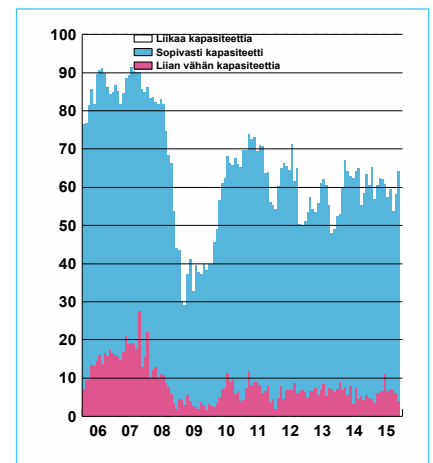

Teollisuuden tuotanto-odotus

Kausitasoitettu saldoluku

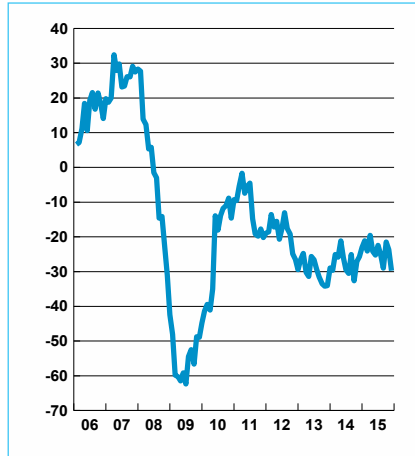
Teollisuuden kapasiteetti

Teollisuuden luottamusindikaattori lasketaan teollisuuden yritysjohtajien vastauksista kolmeen kysymyseen: tuotanto-odotus lähikuukausina, tilauskanta sekä valmistusvarastot normaaliin verrattuna (käänteisenä).

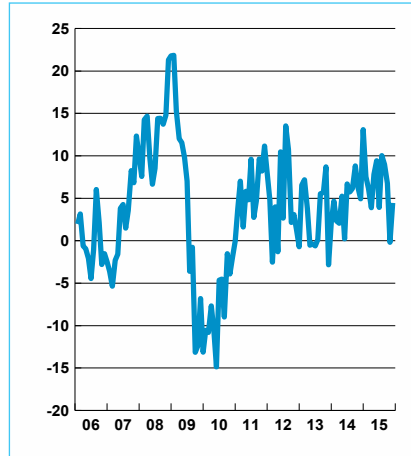
Tilauskanta normaaliin verrattuna

Kausitasoitettu saldoluku

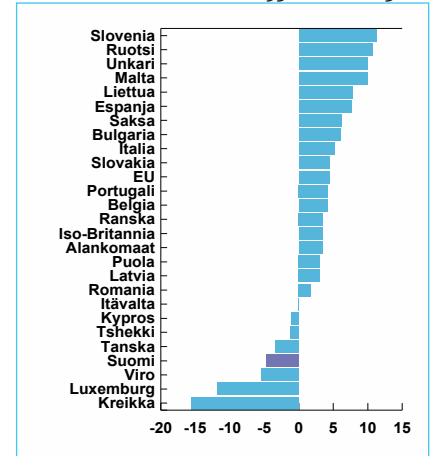
Valmistusvarastot normaaliin verr.

Kausitasoitettu saldoluku

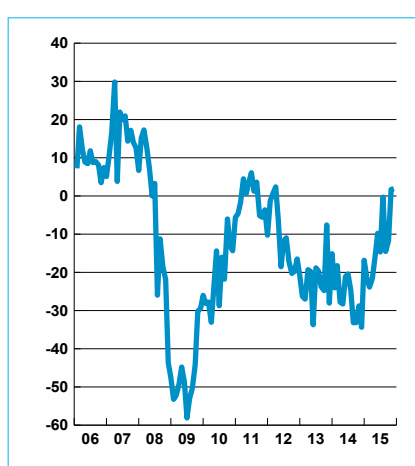
Teollisuuden luottamus maittain

Poikkeama keskiarvosta 93-, lokakuu 15

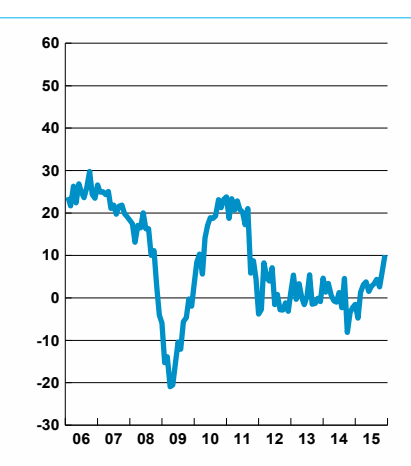
Rakentamisen luottamusindikaattori

Kausitasoitettu saldoluku

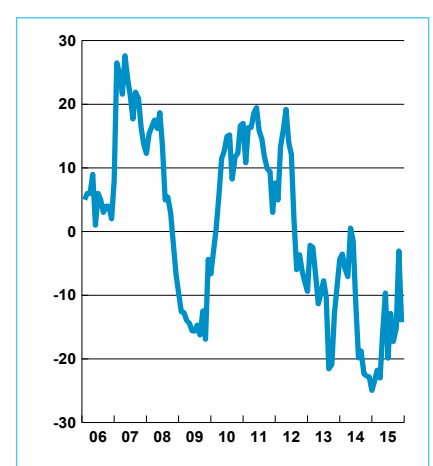
Palvelujen luottamusindikaattori

Kausitasoitettu saldoluku

Vähittäiskaupan luottamusindikaattori

Kausitasoitettu saldoluku

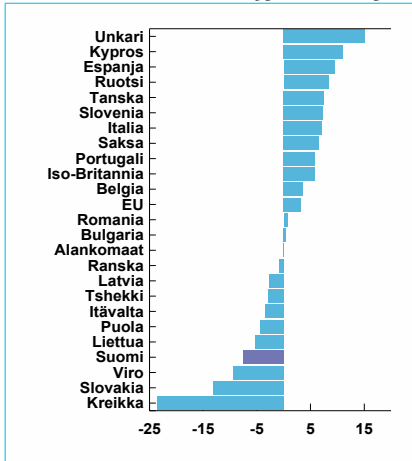
Rakentamisen luottamusindikaattori lasketaan kahden kysymyksen vastauksista: tilauskanta normaaliin verrattuna ja henkilökunta-odotus lähikuukausina.

Palvelujen luottamusindikaattori lasketaan kolmen kysymyksen vastauksista: toteutunut myynnin kehitys, myynti-odotukset sekä suhdannekehitys.

Vähittäiskaupan luottamusindikaattori lasketaan kolmen kysymyksen vastauksista: toteutunut myynnin kehitys, myynti-odotukset sekä varastot (käänteisenä).

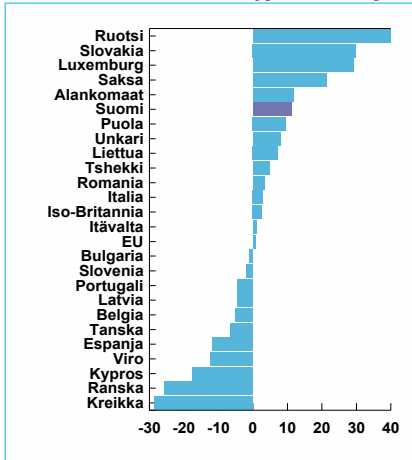
Palvelujen luottamus maittain

Poikkeama keskiarvosta 93-, lokakuu 15

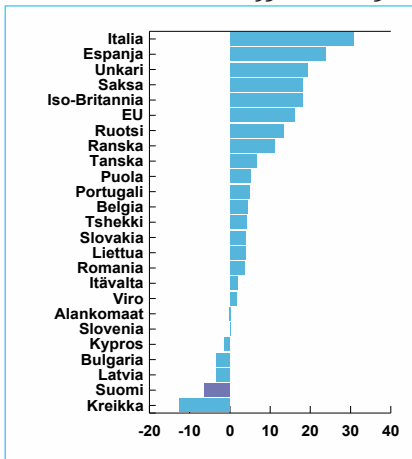
Rakentamisen luottamus maittain

Poikkeama keskiarvosta 93-, lokakuu 15

Vähittäiskaupan luottamus maittain

Poikkeama keskiarvosta 93-, lokakuu 15

Teollisuuden suhdannetiedustelun päätulokset

Kausitasoitettujen saldoluvut				
	Saldoluku marraskuu	Saldoluku lokakuu	Pitkän aikavälin keskiarvo	Suhdannekehitys 3 kk lka:n muutos
Luottamusindikaattori	-10	-7	1	Ennallaan
Kapasiteetin käyttöaste, %	65	58	69	Nousussa
Tuotanto-odotus	4	1	15	Ennallaan
Tilaukanta	-30	-24	-10	Ennallaan
Valmistuotevarastot	4	0	2	Laskussa

Rakentamisen suhdannetiedustelun päätulokset

Kausitasoitettujen saldoluvut				
	Saldoluku marraskuu	Saldoluku lokakuu	Pitkän aikavälin keskiarvo	Suhdannekehitys 3 kk lka:n muutos
Luottamusindikaattori	2	2	-8	Nousussa
Tilaukanta	0	-9	-15	Nousussa
Henkilökuntaodotus	4	12	0	Nousussa

Palveluiden suhdannetiedustelun päätulokset

Kausitasoitettujen saldoluvut				
	Saldoluku marraskuu	Saldoluku lokakuu	Pitkän aikavälin keskiarvo	Suhdannekehitys 3 kk lka:n muutos
Luottamusindikaattori	10	6	13	Nousussa
Myynti ed. kk. verrattuna	9	8	17	Nousussa
Myynti odotus lähikuukausina	20	16	20	Nousussa
Suhdannekehitys	1	-5	2	Nousussa

Vähittäiskaupan suhdannetiedustelun päätulokset

Kausitasoitettujen saldoluvut				
	Saldoluku marraskuu	Saldoluku lokakuu	Pitkän aikavälin keskiarvo	Suhdannekehitys 3 kk lka:n muutos
Luottamusindikaattori	-14	-3	-2	Nousussa
Myynti ed. kk. verrattuna	-22	-6	6	Nousussa
Myynti odotus lähikuukausina	-13	1	8	Nousussa
Varastot normaaliin verrattuna	7	4	20	Nousussa

Taulukoissa on esitetty marraskuun suhdannetiedustelun päätulokset. Taulukoissa verrataan marraskuun kyselyn tuloksia lokakuuhun sekä pitkän aikavälin keskiarvoon. Suhdannetilannetta on taulukossa arvioitu saldolukujen kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon muutoksen avulla.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Johtava ekonomisti Penna Urrila
Puh. 040 570 7860

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Puh. 040 551 8136

etunimi.sukunimi@ek.fi

Menetelmä

Luottamusindikaattorit on kerätty ja analysoitu EK:ssa. Tiedustelu kuuluu Euroopan komission harmonisoituun tiedustelujärjestelmään, ja se tehdään EU:n osittaisella rahoituksella. Tiedotteen luvut on kausitasoitettu Tramo-Seats-menetelmällä, ja vastausten painotus huomioi eri yrityskokoluokkien merkityksen taloudessa. Toukokuusta 2010 lähtien käytössä on uusi toimialaluokitus TOL2008. Eri EU-maiden suhdannetilannetta on verrattu uusimpien Euroopan komission julkaisemien luottamusindikaattorien avulla, laskemalla kunkin maan saldolukujen poikkeamat omasta pitkän ajan keskiarvosta.